

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Iskolai forduló

2021. február 9.

10. osztály

_____

tanuló neve

_____

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

Az 50 pont feletti dolgozatokkal lehet nevezni a megyei fordulóra az alábbi linken 2021. február 9-15. között:
http://pseg.hu/?page_id=53

A dolgozatoknak 2021. február 15-ig be kell érkezniük postán is a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium 7150 Bonyhád, Kossuth u. 4. címre. A borítékra szíveskedjenek ráírni a megyéjük és a verseny nevét!

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkné Bacskai Eszter mesterpedagógus

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit mesterpedagógus

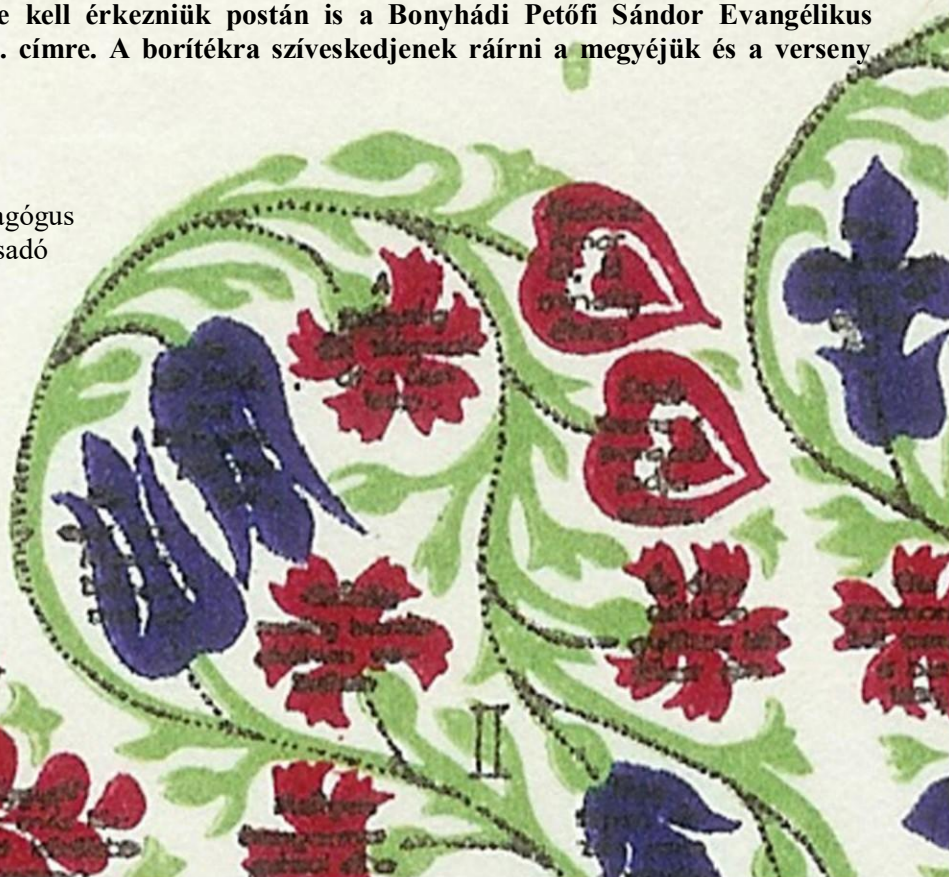
Lektorálta:

Gyórfy Lilla szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Szövegértési feladatok**Olvasd el figyelmesen a szöveget! Utána válaszolj a feltett kérdésekre!**

Magyart tanítani külföldieknek...

A 20. század második évtizedében Klebelsberg Kunó kulturális külpolitikájának köszönhetően egyre több magyarnyelv-tanárra lett volna szükség. Sorra nyíltak a külföldi egyetemeken a magyar tanszékek és lektorátusok*, ahová mindenekelőtt nyelvtanárokat vártak, de ezek hiányában a fogadó ország nyelvét és kultúráját kutató, ismerő bölcészek látták el a nyelvtanári feladatokat is. Más kérdés, hogy voltak köztük nyelvoktatóként is kiemelkedő személyiségek, így többek között a Szili Katalin által is kutatott (1991) Lotz János, az Olaszországban tanító Tóth László és Váradi Imre, akik nyelvtanokkal, nyelvkönyvekkel, szöveggyűjteményekkel látták el hallgatóikat, és írták be nevüket a magyar mint idegen nyelv tanításának történetébe.

Tehát nyelvtanárként jellemzően magyar anyanyelvű, de nem feltétlenül magyar szakot végzett bölcészeket találunk a két világháború között. Más magyar tudósok pedig – mint Lotz János – megtanulták kívülről nézni anyanyelvüket, és ezt a szemléletet az általuk összeállított nyelvtanokban is sikerült érvényesíteniük. Ugyanakkor ne felejtjük el azt sem, hogy még messze vagyunk a kommunikatív nyelvtanítás igényétől, így a klasszikus nyelvek mellett több élőnyelvet is beszélő kutatótanárok (irodalmárok, történészek, művészettörténészek) a széles körű műveltségükre és saját nyelvtanulási tapasztalataikra építve, az egyetemek keretein belül sikeres, az elvárásoknak megfelelő munkát tudtak végezni akár a hagyományos nyelvtani-fordító módszer segítségével is.

(Részlet a Magyar mint idegen nyelv tanárok a tanárképzés hullámvasútján c. szövegből)

* Idegen nyelvek gyakorlati oktatásával foglalkozó főiskolai v. egyetemi szervezet, a munkatársai a lektorok.

FELADATOK**1. A nyelvtanításról****6/****a) Milyen módszerekkel lehet külföldieknek tanítani a magyar nyelvet a szöveg szerint?**

- .....
- .....
- .....

b) Milyen taneszközökkel lehet tanítani a magyar nyelvet a szöveg szerint?

- .....
- .....
- .....

2. Válaszolj a szöveg alapján a feltett kérdésekre!**4/**

- a) Mely csoport számít magyar szakosnak a felsorolt bölcsészek közül? .....
- b) Az 1920-as években ki szervezte meg a külföldi oktatást? .....
- c) Ki nem volt nyelvoktató a szövegben szereplők közül? .....

3. Döntsd el, hogy a szöveghez kapcsolódó állítások igazak vagy hamisak! Tégy + jelet a megfelelő oszlopba!**3/**

	<i>Igaz</i>	<i>Hamis</i>
A szövegben szereplő nyelvoktatókról tudjuk pontosan, hogy mikor tanítottak külföldön.		
Kizárólag magyar anyanyelvűek taníthatnak külföldön magyar nyelvet.		
A magyar mint idegen nyelv egy tantárgy.		

4. Írd a megfelelő helyre a kiemelt szavakat a szöveg tartalma alapján!**4/**

BÖLCSÉSZ   NYELVOKTATÓ   KUTATÓTANÁR   LEKTOR

Egy sorba több megoldás kerül.

Tanárként foglalkoztathatják.	
Szüksége van idegen nyelvi tudásra.	
Mást is taníthat, mint a nyelveket.	
Ez a két szó szinonima egymással.	

5. Milyen tudásra volt szükség – a szöveg szerint – a nyelvtanításhoz?**3/**

- .....
- .....
- .....

Összesen: 20 pont**Elért pontszám: ____**

Helyesírási feladatok

1. A következő szöveg hemzseg a helyesírási hibáktól. Írd le az írást helyesen! (Ne feledkezz meg az írásjelhasználatról sem!) A pontszám nem a hibák számát jelzi. 20/

Bíró László (1899 – 1985) a modern golyóstoll feltalálója. Budapesten született és Argentínában, Buenos Aires-ben halt meg. Orvosnak tanult, de 1921. és 1938. között volt újságíró, szobrász, festő, műkritikus, broker, hipnotizőr, autó versenyző, és autó kereskedő is. Bíró leghíresebb találmánya a golyóstoll, amelyet 1938-ig már több, mint száz országban szabadalmaztatott, pl az USA-ban is. A másik fontos találmánya az autómata sebességváltó volt, melyet a General Motors vásárolt meg tőle, miután megbizonyosodtak a működéséről. Ezt bizonyítandó Bíró oldalkocsis motor-kerékpárjába építette a szerkezetet és mérnök barátjával megtette a Berlin–Budapest, több, mint ezer kilométeres távot hiba nélkül. Érdekesség, hogy a GM nem azért vásárolta meg az autómata váltó szabadalmát, hogy beépítse azt a gépjárműveibe, hanem azért, hogy ne kerüljön a konkurencia kezébe. (Forrás: internet)

---

2. Húzd alá a helytelen elválasztásokat! 12/

rend-ületlenül, So-ós, Bel-grád, elekt-ron, melo-dráma, edd-zünk, szám-üzetés, meg-int, leg-elöl, zápore-ső, Ford-dal, arc-hi-vá-lás

3. Egészítsd ki a következő szavakat ly-nal vagy j-vel! 10/

fo__ondár, dö__fös, duha__, zsiva__gó, szénabog__a, tá__og, muszá__, cseve__, valami__e, sapkabo__t

4. a) Állítsd számozással betűrendbe az alábbi táblázat első oszlopában található szavakat! Utána illeszd hozzájuk a velük egy sorban lévő toldalékokat, illetve utótagokat, majd írd le ezeket helyesen a 4. oszlopba! 7/

	Betűrendbe sorolás számozással	Toldalék/utótag	Toldalékkal/utótaggal ellátott szóalakok/szókapcsolatok
Watergate		ügy	
Watt		-i találmány	
Washington		állam	
Wass		-val	
Waterloo		-i csata	
Wallace (ejtése: vállász)		-val	

b) Írd le a Washington szót minden lehetséges helyen elválasztva! _____ 1/

5. Írd le helyesen az alábbi szóegyenleteket!

10/

DÉLI+SARK	
DÉLI+SZÉL	
DÉLI+BÁB	
DÉLI+KÁRPÁTOK	
DÉLI+PÁLYA+UDVAR	
DÉL+JEMENI	
DÉL+KÍNAI+TENGER	
DÉL+NYUGAT+MAGYAR+ORSZÁG	
DÉL+VIDÉK (tájegység)	
DÉL+SZLÁV+HÁBORÚ	

Elérhető pontszám: 60 pont

Elért pontszám: ____